

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2017/2018

Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej

Kierunek studiów: Biotechnologia

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Kod kierunku: B

Stopień studiów: I

Specjalności: Biotechnologia Przemysłowa i w Ochronie Środowiska

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	SB-1 Chemia fizyczna
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	
KOD PRZEDMIOTU	WITCh B oIS B19 17/18
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty podstawowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	7.00
SEMESTRY	3 4

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁADY	ĆWICZENIA	LABORATORIUM	LABORATORIUM KOMPUTERO- WE	PROJEKT	SEMINARIUM
3	15	15	0	0	0	0
4	30	0	30	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Zrozumienie prawidłowości wyjaśniających fizyczne i chemiczne cechy różnych odmian materii. Wyjaśnienie zachodzących między nimi przemian fizycznych i chemicznych w oparciu o prawa termodynamiczne. Ćwiczenia stanowią bezpośrednie zastosowanie problemów przedstawionych na wykładach do obliczeń oraz rozwią-

zywania problemów w zakresie termochemii, równowag chemicznych i fizycznych oraz kinetyki chemicznej. Laboratoria uczą praktycznego wykorzystania opanowanej teorii z zakresu podstawowych procesów fizykochemicznych do pomiaru wielkości fizykochemicznych.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 Podstawowe wiadomości z zakresu chemii. Umiejętność obliczania i przeliczania stężeń.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza Semestr I Opanowanie i zrozumienie podstaw termodynamiki chemicznej oraz wykorzystanie ich do interpretacji przebiegu procesów chemicznych i fizycznych.

EK3 Umiejętności Obliczanie efektów energetycznych reakcji chemicznych i procesów fizycznych. Funkcje delta S, delta G, podstawą określania kierunków przebiegu procesów fizycznych i chemicznych.

EK4 Umiejętności Obliczanie i interpretacja siły elektromotorycznej ogniw. Obliczanie parametrów kinetycznych.

EK7 Wiedza Semestr II Zjawiska powierzchniowe, równowaga reakcji chemicznych, równowaga w układach dwu- i trójskładnikowych Opanowanie podstaw kinetyki chemicznej. Równowagi jonowe w roztworach. Termodynamiczny opis reakcji zachodzących w ogniwach elektrochemicznych.

EK9 Kompetencje społeczne Umiejętność wykorzystania teorii w praktyce. Umiejętność pracy w grupie.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Gazy doskonałe i rzeczywiste. Właściwości cieczy: lepkość i napięcie powierzchniowe. Termodynamika chemiczna: pojęcia podstawowe, I zasada termodynamiki, prawo Hessa, prawo Kirchhoffa, entalpia i energia wewnętrzna. Druga i trzecia zasada termodynamiki. Entropia oraz funkcje Helmholtza i Gibbsa jako kryteria przebiegu procesu. Potencjał chemiczny. Termodynamika statystyczna pojęcia podstawowe. Równowagi chemiczne; termodynamiczna stała równowagi, reguła przekory, izoterma i izobara vant Hoffa.	15
W2	Kinetyka chemiczna, pojęcia podstawowe. Równanie Arrheniusa. Reakcje pierwszego, drugiego i trzeciego rzędu, reakcje osiągające stan równowagi, Teoria kompleksu aktywnego. Przewodnictwo roztworów elektrolitów, słabe i mocne elektrolity, prawo rozcieńczeń Ostwalda, prawo niezależnej wędrówki jonów Kohlrauscha, liczby przenoszenia, oddziaływania jonowe teoria Debeya-Hückela-Onsagera. Równowaga elektrochemiczna, termodynamiczne własności jonów w roztworach: aktywności jonów i współczynniki aktywności. Reakcje na elektrodach i w ogniwach, rodzaje elektrod i ogniw, związek pomiędzy SEM i delta G, potencjał dyfuzyjny, równanie Nernsta, elektroda wodorowa i pH.	15
W3	Równowagi fazowe, podstawowe pojęcia, reguła faz, wykresy równowag fazowych. Destylacja, zeotropy i azeotropy. Ebulioskopia, krioscopia. Ciekłe układy o ograniczonej mieszalności; diagram Gibbsa, prawo podziału Nernsta, ekstrakcja.	15

ĆWICZENIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C1	Termodynamika chemiczna, równowagi chemiczne, równowagi fizyczne, kinetyka reakcji chemicznych.	15

LABORATORIUM		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Wprowadzenie: - podstawowe, stosowane techniki laboratoryjne, - omówienie minimalnego zakresu wiedzy teoretycznej wymaganej do realizacji poszczególnych ćwiczeń, - regulamin realizacji poszczególnych ćwiczeń, - warunki zaliczania laboratorium, - instruktaż i omówienie zasad BHP.	2
L2	Zjawiska powierzchniowe. Pomiar napięcia powierzchniowego cieczy i roztworów. Wpływ temperatury i surfaktantów na napięcie powierzchniowe cieczy i roztworów.	4
L3	Wyznaczanie stałej równowagi reakcji tworzenia kompleksów jodu z aromatami metodą spektrofotometryczną.	4
L4	Wyznaczanie krzywych równowagowych ciecz-para, w układach dwuskładnikowych o całkowitej mieszalności, metodą destylacyjną.	4
L5	Równowagi ciecz ciecz w układach trójskładnikowych. Diagram fazowy Gibbsa.	4
L6	Wyznaczanie stałej szybkości reakcji inwersji sacharozy w obecności kwasu jako katalizatora.	4
L7	Wyznaczanie izoterm adsorpcji z fazy ciekłej.	4
L8	Możliwość odrobienia jednego z niezaliczonych ćwiczeń.	4

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykłady

N2 Zadania tablicowe

N3 Ćwiczenia laboratoryjne

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	90
Konsultacje przedmiotowe	3
Egzaminy i zaliczenia w sesji	4
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	18
Opracowanie wyników	12
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	142
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	7.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Ćwiczenie praktyczne

F2 Kolokwium

F3 Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego

F4 Test

F5 Zadanie tablicowe

F6 Odpowiedź ustna

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Średnia ważona ocen formujących

P2 Egzamin pisemny

P3 Test

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Zaliczenie semestru III stanowi średnia ważona oceny z testu i zaliczenia ćwiczeń tablicowych.

W2 Zaliczenie semestru IV stanowi średnia ważona z egzaminu z całości materiału i zaliczenia z laboratorium.

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	Opanowanie materiału na poziomie do 50%
NA OCENĘ 3.0	Opanowanie materiału na poziomie od 50% do 59%
NA OCENĘ 3.5	Opanowanie materiału na poziomie od 60% do 69%
NA OCENĘ 4.0	Opanowanie materiału na poziomie od 70% do 79%
NA OCENĘ 4.5	Opanowanie materiału na poziomie od 80% do 89%
NA OCENĘ 5.0	Opanowanie materiału na poziomie powyżej 90%
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	Opanowanie materiału na poziomie do 50%
NA OCENĘ 3.0	Opanowanie materiału na poziomie od 50% do 59%
NA OCENĘ 3.5	Opanowanie materiału na poziomie od 60% do 69%
NA OCENĘ 4.0	Opanowanie materiału na poziomie od 70% do 79%
NA OCENĘ 4.5	Opanowanie materiału na poziomie od 80% do 89%
NA OCENĘ 5.0	Opanowanie materiału na poziomie powyżej 90%
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	Opanowanie materiału na poziomie do 50%
NA OCENĘ 3.0	Opanowanie materiału na poziomie od 50% do 59%
NA OCENĘ 3.5	Opanowanie materiału na poziomie od 60% do 69%
NA OCENĘ 4.0	Opanowanie materiału na poziomie od 70% do 79%
NA OCENĘ 4.5	Opanowanie materiału na poziomie od 80% do 89%
NA OCENĘ 5.0	Opanowanie materiału na poziomie powyżej 90%
EFEKT KSZTAŁCENIA 7	
NA OCENĘ 2.0	Opanowanie materiału na poziomie do 50%
NA OCENĘ 3.0	Opanowanie materiału na poziomie od 50% do 59%
NA OCENĘ 3.5	Opanowanie materiału na poziomie od 60% do 69%
NA OCENĘ 4.0	Opanowanie materiału na poziomie od 70% do 79%
NA OCENĘ 4.5	Opanowanie materiału na poziomie od 80% do 89%
NA OCENĘ 5.0	Opanowanie materiału na poziomie powyżej 90%

EFEKT KSZTAŁCENIA 9	
NA OCENĘ 2.0	Opanowanie materiału na poziomie do 50%
NA OCENĘ 3.0	Opanowanie materiału na poziomie od 50% do 59%
NA OCENĘ 3.5	Opanowanie materiału na poziomie od 60% do 69%
NA OCENĘ 4.0	Opanowanie materiału na poziomie od 70% do 79%
NA OCENĘ 4.5	Opanowanie materiału na poziomie od 80% do 89%
NA OCENĘ 5.0	Opanowanie materiału na poziomie powyżej 90%

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K1_W02 K1_W05 K1_U01 K1_K01	Cel 1	W1	N1	F4 P1
EK3	K1_W02 K1_W05 K1_W06 K1_U01 K1_U05 K1_K01	Cel 1	C1	N2	F2 F5 P1
EK4	K1_U10	Cel 1	C1	N2	F2 F5 P1
EK7	K1_W02 K1_W05	Cel 1	W2	N1	P1 P2
EK9	K1_W15 K1_W20 K1_U20 K1_K03	Cel 1	L1 L2 L3 L4 L5 L6 L7 L8	N3	F3

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | P. W. Atkins — *Podstawy chemii fizycznej*, Warszawa, 1999, PWN
- [2] | K. Pigoń, Z. Ruziewicz — *Chemia fizyczna*, Warszawa, 2005, PWN
- [3] | E. T. Dutkiewicz — *Fizykochemia powierzchni*, Warszawa, 1998, WNT
- [4] | P. W. Atkins, C. A. Trapp — *Chemia fizyczna. Zbiór zadań z rozwiązaniami*, Warszawa, 2001, PWN
- [5] | S. Kurek, A. Włodarczyk — *Zadania z chemii fizycznej*, Kraków, 1990, PK

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] | A. Stokłosa — *Podstawy termodynamiki fenomenologicznej i statystycznej dla chemików*, Kraków, 1998, PK
- [2] | H. Buchowski, W. Ufnalski — *Podstawy termodynamiki*, Warszawa, 1998, WNT
- [3] | H. Buchowski, W. Ufnalski — *Równowagi chemiczne*, Warszawa, 1998, WNT
- [4] | H. Buchowski, W. Ufnalski — *Roztwory*, Warszawa, 1998, WNT

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

prof. dr hab. inż. Dariusz Bogdał (kontakt: pcbogdal@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

- 1 prof. dr hab. inż. Dariusz Bogdał (kontakt: pcbogdal@cyf-kr.edu.pl)
- 2 dr Barbara Laskowska (kontakt: bjd@chemia.pk.edu.pl)
- 3 dr inż. Wiktor Kasprzyk (kontakt:)
- 4 dr inż. Sylwia Dworakowska (kontakt:)
- 5 dr inż. Joanna Ortyl (kontakt:)
- 6 dr inż. Katarzyna Sawicz-Kryniger (kontakt:)
- 7 dr inż. Szczepan Bednarz (kontakt:)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....